

### **Технології як фактор розвитку сучасної цивілізації**

*Марія ПИВОВАР, здобувач освіти*

*Науковий керівник – Дмитро КРИЦЬКИЙ, канд. техн. наук, доц.*

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського*

*«Харківський авіаційний інститут»*

Саме поняття «цивілізація» вказує на найвищий рівень культурного розвитку людства, на певний ступінь освоєння ним природи та управління її окремими процесами та явищами. Прогрес цивілізації передбачає одночасно і прогрес у науці, техніці та технологіях, за допомогою яких людина стає господарем власної долі. Тому цивілізацію розглядають як таку форму існування та розвитку людства, коли власні людські соціальні зв'язки починають переважати над природними, і коли суспільство починає самостійно розвиватися [1].

Технології сьогодні впливають на кожен аспект нашого життя, але ми забуваємо, наскільки сильно технічні інновації вплинули на минулі покоління, починаючи із моменту зародження цивілізацій. Навіть такий, незначний на сьогоднішній погляд, момент використання вогню відкрив для наших пращурів можливість випікати хліб, готувати м'ясо, зігріватися в прохолодну погоду, краще орієнтуватися в темряві тощо. І кожне нововведення, чи то перше колесо, чи то перша кам'яна сокира, чи то перший шмат тканини змінювало те, як люди жили, як спілкувалися, як і де працювали [2].

Протягом історії кожна імперія зростала, піднімалася й падала на чолі з технологіями. Усі вони були створені для задоволення потреб суспільства і, отже безпосередньо пов'язані з культурою та поведінкою населення. Жодна окрема технологія, навіть невдала, не мала нульового впливу. Після розробки технологічного рішення будь-якої проблеми, можуть виникнути додаткові питання, інші економічні структури або нові способи життя, які потім можуть поступитися місцем ще більшій кількості технічних інновацій. Технології багато в чому змінили цивілізацію та історію: архітектуру, медицину, спосіб ведення війн, форми державного устрою, можливості комунікації тощо.

Технологічні інновації стали необхідними для процвітання та розвитку суспільства, а в той же час культура, ідеали та прагнення людства сформували те, як цивілізації створювали, отримували вигоду від технологій і перешкоджали їм. Технології змінюють спосіб поведінки та функціонування суспільства, і це, в свою чергу, породжує потенційно більшу потребу в нових технологіях. Цей процес є постійним і безперервним, та призводить до циклічних та співзалежних відносин між технологіями та людством.

Технології, як правило, мають як позитивний, так і негативний вплив. Збільшення чисельності населення, вичерпання природних ресурсів, потреба в більшій кількості рідкоземельних елементів і спалювання палива, яке потенційно може вплинути на глобальне потепління, є дуже реальними проблемами, що виникли через все більш активне використання технологій.

Незважаючи на такі не дуже бажані наслідки, потенційно існує більше переваг, ніж недоліків. Технології полегшили життя багатьох людей, надали необхідні ресурси й інструменти, вдосконалили медичну сферу, зробили доступними знання та освіту, створили нові робочі місця [3].

Якщо розглядати технологічний аспект на макрорівні, цивілізація може використовувати технологію, щоб вижити та стабільно функціонувати, розвиватися та досягати більш глобального прогресу або навпаки, перейти до процесу саморуйнування через брак знань, вмінь та бажання доцільно розпоряджатися технічними надбаннями. У той же час, на мікрорівні, технологічний розвиток може змінити поведінку людини аж до зміни людських адаптаційних механізмів і, таким чином, вплинути на еволюцію організму.

Сучасну цивілізацію можна визначити як техногенну. При чому ця характеристика зображає загальну тенденцію розвитку всього суспільства. Людська поведінка складна і таємнича, але вивчаючи її, стає зрозуміло, що технології допомогли сформувати та змінити людський вид, і людина, як особистість, продовжує щодня все більше залежати від технологій.

Люди частіше звертаються до технічних засобів, які допомагають їм практично з усіма можливими завданнями – від вивчення мови до пошуку житла та навіть другої половинки. Найбільшим недоліком, або навіть проблемою, є те, що людина настільки залежна від технологій, що може стати нездатною виживати чи функціонувати без них. Якщо проаналізувати історичні аспекти технологічного розвитку, то можна звернути увагу, що в певній мірі технічний зріст викликав занепад самостійної функціональності людини. Хоча

це питання все ще залишається спірним, деякі вважають, що зручність та комфорт зазвичай мають свою ціну. Але чи не занадто високою стане ціна у майбутньому?

Технології мають величезний, майже неймовірний вплив на життя кожної людини та суспільства в цілому. Хоча майже неможливо оцінити всі зміни та інновації, технології явно зробили багато, щоб зробити людське життя простішим, приємнішим і зручнішим. Однак неправильне або безвідповідальне використання досягнень технічного прогресу може мати руйнівні наслідки, тому для того, щоб цивілізація зростала, а не занепадала, стає дедалі важливим працювати відповідальніше та створювати баланс між використанням технологічних систем і старомодних методів.

Література

1. Скринник, З. Е. *Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності: навч. посібник [Текст] / кол. авторів; // К.: УБС НБУ, 2015. – 609 с.*
2. *Loendorf, William. A course investigating technology in world civilization [Text] / W. Loendorf // Annual Conference, Salt Lake City, Utah. – 2004. – pp. 9-30.*
3. *How Society and Technology Become Partners in Changing Our Lives [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.brainspire.com/blog/technology-and-society-how-technology-changed-our-lives> (01.10.2022)*